

QRZ...

Medlemsblad för NORRKÖPINGS RADIOKLUBB
Juni – juli 2005. Web-QRZ nummer 7

KLUBBINFORMATION

Norrköpings Radioklubb, Nelinsgatan 24 KV. 603 55 Norrköping

Besöksadress:- Nelinsgatan 24. Kv.

Klubbsignal SK5BN. 7S5LH. Repeater VHF kanal RV48. 145,600 mHz – SK5BN/R.

UHF – kanal RU368 434,600 mHz – SK5BN/R - skift

Hemsida <http://www.sk5bn.com/>

Aktualiteter

- Efter månadsmötet i juni tar vi sommaruppehåll och startar höstens radiomöten måndagen den 1 augusti kl 1900 hemma hos SM5FGQ/Jan Alvestagatan 22 i Kimstad.
- web-QRZ tar också sommaruppehåll och nästa nummer utger vi i augusti månad.
- NRK o FRO Norrköping arrangerar Loppis 22 oktober. Se info på hemsidorna.
- Checka in på SK5BN Trafiknät varje söndag kväll kl 2115 på Norrköping repeaterns frekvens. Där får du höra senaste SK5BN-nytt.

Bra CW-träning

På 10,046 sänder 4XZ telegrafi. Lyssna på stationen för att få tips om vågutbredning och passa samtidigt på att träna på CW. OBS ibland sänder den bara de 4XZ men misströsta inte utan lyssna litet då och då så märker du att den också sänder riktig cw-träning.

SKØQO har startat ett QRS nät på lördagar för de som behöver träna upp sina kunskaper i CW. Har du kommit så långt att tecknen sitter kan du haka på QRS nätet och komma upp i takt. QRS-nät lördagar mellan kl. 14-15 på frekvensen 3 545 kHz i 25- till 40- takt.

Även i Finland har man startat ett QRS nät som faktiskt körs dagligen mellan kl. 17 - 18 finsk tid, dvs mellan 16 - 17 SNT.

Mer information finner du <http://www.sral.fi/article.php?id=245>

Innehåll

Sid 1	Klubbinformation, Aktualiteter, Bra CW-träning och SK5BN erbjudande
Sid 2	Fortsättning på "En radiohistoria med SM5BFE nu SM6BFE". Nu del 3
Sid 9	Market Reef – Märket's Fyr
Sid 12	Historiska radioår CW är QUL

SK5BN erbjudande

SK5BN kan nu i samarbete med Christopher/SM5YLG erbjuda **.com domänadress inklusive webhotell** för 200kr/år. I erbjudandet ingår: 150Mb utrymme, 100st e-post konton, Obegränsat antal email vidarebefodringar, subdomän, online filhanterare, PHP, MySQL, FTP, CGI & samt massor annat.

Vid beställning & frågor maila christopher@sm5ylg.com

En radiohistoria med SM5BFE nu SM6BFE

Del 3 Antenner

Antenner och mera antenner

SM5XXH/Banos som tidigare hade signalen SM5CBA:

"Vi vänner omkring Jan var fulla av skaparlust och grundade på diverse antennexperiment. Vi sökte antenner med mycket goda prestanda. Det skulle vara låga strålningsvinklar och många decibels förstärkning. Rombantenner eller antenner med flera colinjära element stod högt i kurs. Lazy-H - det trötta H:et- är en antenn som endast fungerar över ett smalt band och dessutom kräver noggranna mått för att komma till sin rätt"

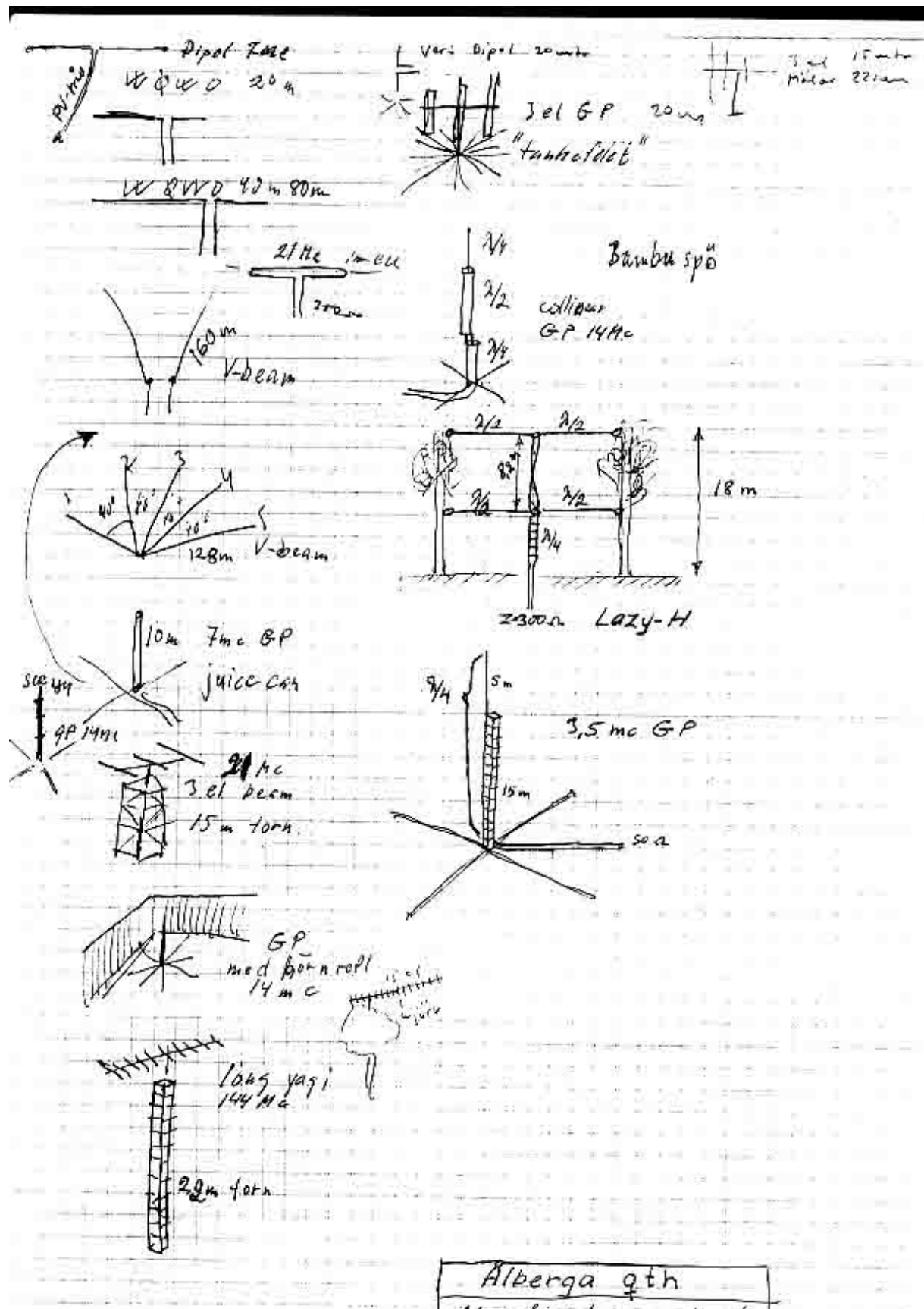
De mest använda antennerna var V-beamarna som satt uppe under många år (ca 1958 - 1968).

Då Dammkärrsstugan var ett eldorado för antennexperiment provades under kortare eller längre tider ett stort antal antenner, enligt uppräknningen nedan:

- GP för 80-metersbandet.
- V-beamar, upp till 5 stycken 128 meter långa trådar, optimerad för 20-metersbandet men körbar på alla band via balun och stege.
- Rhombic 128 + 128 meter. Förlängning av V-beamen som gick i sydväst/nordost provades något år.
- Juiceburksvertikal för 40-metersbandet, 10 meter hög på damejeanneisolator.
- 3 elements Yagi för 20-metersbandet på en 20 meters mast.
- 3 elements Yagi för 15-metersbandet på ett ca 12 meter högt trätor.
- Lazy-H för 20-metersbandet uppe i 2 höga tallar, matad vid undre delen via kvartsvågstrafo och RG8.
- Delta-loop för 20-metersbandet.
- Colinear coaxkabel GP $\frac{3}{4} \alpha$ för 20-metersbandet.
- 3 elements GP-antenn för 20-metersbandet med stort jordnät.
- Lazy-H för 15-metersbandet uppe i 2 något mindre höga tallar, matad vid undre delen via kvartsvågstrafo och RG8.
- W0W0, nuförtiden kallad Windom, matad via bandkabel och balun.
- 2 elements Quad för 15-metersbandet, upp ca 10 meter.
- 3 elements vertikal vridbar antenn för 15-metersbandet, Mälar 22:a enligt SM5FJ/Bengt.
- 16 elements Slotantenn för 2-metersbandet, i toppen av ett träd.
- Samma 16 elements Slotantenn för 2-metersbandet, på en 20m mast.

SM5CBA/Banos gjorde anteckningar över en del av antennerna som var i luften mellan 1956 och fram till ca 1965 och kommenterar enligt följande:

"Vid ett tillfälle gjorde jag antenskisser som SM5FJ/Bengt sparade åt eftervärden, tack Bengt. Alla dessa skissade antenner provades dock inte. Så vitt jag minns provade vi aldrig GP med hörnreflektorantennen. Men V-beamer hade vi åtskilliga som var i bruk under lång tid. Antenskissen kallad "Collinear GP 14 MHz" med ett kvartvågs, ett halvvågs och ytterligare ett kvartvågs element tror jag inte längre på efter diskussioner med b.a. Tore Nord, nu silent key. Den provades dessutom aldrig".

Trätorn

På sommaren 1959 påbörjades bygget av det första trätornet (ca två x två meter i basen). Till slut blev det fyra våningar och ca tio meter högt med en tre elements Yagi för 15 meter i toppen. Fungerade fint men blåste tyvärr omkull av höststormarna, vi var optimister och trodde inte att den skulle behöva stegas upp!!!

Men min far blev i alla fall glad för alla brädor som vi sågade upp och under vintern blev till god värme i stugan.

Trätornbyggare är SM5BFE/Jan, SM5CBA/Banos och SM5CNH/Charlie på topp.

Nedan ses ett annat trätorn som användes för att få upp Slot-beamen för 2-metersbandet. Masten höll inte att resas utan fick skjutas upp.

20 metersmast med 3-el Yagi för 20-metersbandet

I slutet av 1960-talet hade SM5CBA/Banos fått nys om att det fanns en 20 meters mast (2x10m) liggande till ingen nytta så han ordnade så att den lades av vid en skogsväg nära stugan. Vi fixade sedan en släde och släpade den genom skogen utan allt för stort besvär. Men då började det som var besvärligt - nämligen att den måste stagas. Efter mycket bergsslagande för att få ner fästöglor i berget kunde vi till slut få upp masten i skogen bakom huset.

Upp kom sedan en hemmabyggt 3 elements Yagi för 20 meter (6 meters bom). Den gick kanon och var bättre än V-beamarna på 20 meter. Den tog förstås lite längre tid att svänga.

Antennen stod kvar och användes ända till 1975 då en jobbarkompis i Västerås, SM5FQQ, tog över masten.

3 elements Yagi för 20-metersbandet.

SM5CBA/Banos minns en del äventyr:

- *SM5FJ/Bengt skulle en gång studera eventuell stående våg i Ålberga med hjälp av en glimlampa. Bengt konstaterade stark signal överallt tills han insåg att anodspänning låg ut på feedern.*
- *Vi försökte med slangbella och pilbåge att skicka iväg en tyngd upp bland trätopparna i Ålberga för att sedan dra upp antenntådar. Smalfilmat av SM5FJ/Bengt.*
- *I ladan fanns det väldigt mycket huggormar men det hör kanske inte till ämnet.*
- *Ett äventyr jag minns var när SM5BFE/Jan's Fiat skulle forsera snödrivor och dåligt väglag. Det gick till slut med ett konstaterande: Det är hårt liv att vara sändareamatör.*

Lazy H för 20-metersbandet

En superantenn var också den Lazy H för 20 meter som vi hade uppe mellan 2 höga tallar (>15m). Banos klättrade med stolpskor och fäste linorna i toppen av tallarna. Det blev VK och ZL med fb signalrapporter. Tyvärr så när jag kom ut till stugan nästa gång hade skogsarbetarna varit framme och sågat ner träden Typiskt!!! När man äntligen fått upp en superantenn.

Rhombic

1965 förlängde vi benen på de sydvästliga V-beamens ben så att de blev totalt 256 meter långa. Vi körde mest utan avslutningsmotstånd för att få dubbelriktad strålning från antennen.

Vad sägs om SSB-kontakter med fina signalstyrkor med bla HK0, CE3, KH6, CR6, KL7, TL8, ZD8, 9L1 i början av maj -65. Enligt loggen var rhombicen uppe från maj 1965 tom oktober 1966, alltid jobbigt att ha trådarna länge i luften.

Däribland hade jag många kontakter (oftast på 15m) med SM5COH/Kek som var i Liberia där han arbetade för Liberia. Han var då QRV med signalen EL8X.

2-elements Quad för 15-metersbandet

SM5CBA/Banos skruvar på Quaden.

3-element vertikal Yagi för 20-metersbandet

Mälarfemma (eller var det 22:a?) enligt SM5FJ/Bengt när han såg vår 3 elements vertikalantenn för 15-metersbandet. SM5DUB/Stig kontrollerar att den står stadigt! Antennen var vridbar med handkraft, vad jag minns gjorde den ingen större succé.

SM5BFE vid Dammkärrsstugan i sammanfattning

Några årtal

Första qso från stugan: 1956

Juiceburksantenn för 40 m: 1956 - 1958

V-beamar 128 m: ca 1958 - 1968

Rhombic 256 m: ca 1965 - 1966

2-el Quad för 15 m: 1966 – 67

3-el 20 m Yagi: 1966 - 1975

WOWO 40 meter lång: sista åren till 1985

Sista qso från stugan: 1985

Under årens lopp så testades följande utrustning

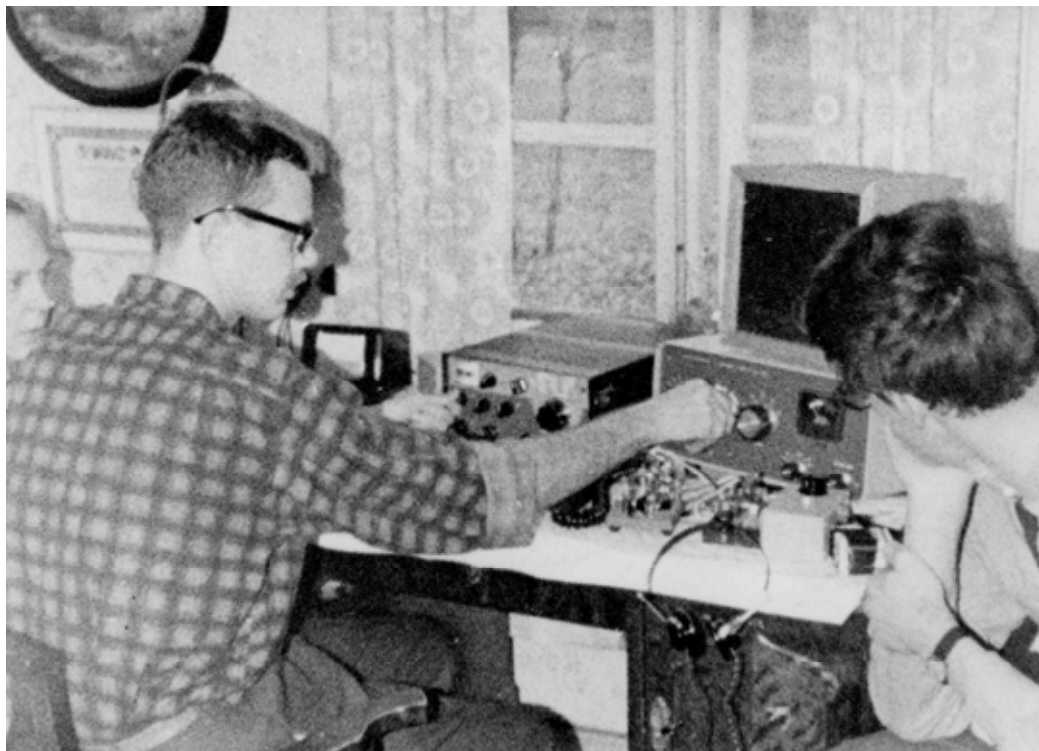
Sändare

- Kristallstyrd Co/Pa med 5 watt ineffekt med 6V6 som slutrör.
- Geloso-VFO med 2x1625 i slutsteget ca 150 watt på cw.
- Geloso-VFO med PB3/800 i slutsteget med bromsgallermodulering. Arv från NEFA's gamla TV-sändare.
- SSB-hembygge av SM5CDJ och PB3/800 linjärt.
- Drake TR3 och Heathkit SB200 slutsteg.

Mottagare

- Hallicrafter S-20.
- Hallicrafter SX-28
- Engelsk surplus, CR-100
- RME-6900
- Drake TR3

SM5BFE/Jan kör radio

1966. Jamboreekontakter med SM5BFE/Jan vid spakarna. Körde med Drake TR-3 transceiver och Heathkit SB-200 slutsteg till V-beamar och 3-elements beam.

Några medverkande i antennprojekten:

SM5FJ/Bengt, ex-SM5CBA numera SM5XXH/Banos, SM5BU/Bengt, SM5CNH/Charlie, SM5COH/Kek, SM5DUB/Stig, Stigs bror/Göran och SM6CUV/Göran. Dessutom många fler från SK5BN under bl a Field-days

"En radiohistoria om SM5BFE som blev SM6BFE"

De tre olika artiklarna i serien om sändaramatörernas dramatiska liv ute vid Dammkärrsstugan i Ålberga kan endast läsas i Norrköpings Radioklubbs web-QRZ årgång 2005 numren 1,5 och 7.

***Tack Janne & Co som lämnat ifrån sig ett härligt text-och bildmaterial.
Nu ser vi fram mot nästa nostalgiträff***

Market Reef - Märket's fyr

I DX-Bulletinen från OHIO/Penn kunde jag i slutet av april läsa följande:

OJ0, MARKET REEF. Operators Pertti/OH2PM, Lasse/OH0RJ and Risto/OH3UU are active as OJ0J for a few more days. With two stations on the air, the team has been very active on 160/80/40/30/17 meters. QSL via OH0RJ.

Market Reef is a small Island on the border of Sweden and Finland and it is located at 60°18'10"N and 19°08'3"E.

Market Reef is about 300 meters long and 80 meters wide but the highest point is only some 3 meters above sea level. The waters around Market Reef are deep and many ships, being victims of the rough storms, rest at the bottom of the sea around Market Reef.

Market Reef's DXCC status is very special due to the division of the island into two countries. The western part of the island belongs to Sweden and therefore counts only as EU-053 but not as 213 division whereas the eastern part belongs to Finland which is separated from Market Reef by another DXCC (212 - Åland Islands) and therefore our beloved Market Reef is valid for an extra DXCC entity.

Märkets fyr kändet jag till sedan två hams från SM0 för några år sedan var nere på SK5BN och informerade om den DX-pedition de gjort till Märket och nu väcktes mitt intresse. Dels för att det skulle vara roligt att ha en kontakt med Märket och dels för att höja min DXCC-status med ett nytt land. För att få mer information började jag leta på Internet och där hittade jag en artikel om hur gränsdragningen hade gått till. Ur den artikeln saxas följande:

En lång, men inte gränslös, förhistoria

Långt ute i det ödsliga Ålands Hav ligger ett litet, litet skär, som kallas Märket. Det är bara några hundra meter långt och hälften så brett, och har det blåst 12 m/s ett tag så spolas hela skäret över. Märket har sedan urminnes tider befolkats av sälar och - mera tillfälligt - av en och annan fiskare. Det märkliga med skäret är att det delas i två lika stora delar mellan Sverige och Åland.

1885 lät den ryske tsaren bygga en fyr på Märket. Så långt var han i sin fulla rätt, eftersom Finland då var ett ryskt storfurstendöme. Men vad han inte tänkte på (eller var det kanske just det han gjorde?), och vad ingen annan då tänkte på eller brydde sig om, var att fyren uppfördes på den svenska halvan av skäret.

Hundra år senare upptäcktes emellertid detta övertramp. Stor oro utbröt i de båda berörda länderna. Skulle man flytta fyren? Skulle man flytta gränsen? Man enades om det senare - man kan ju inte flytta omkring fyrar hur som helst, fartyg kan gå på grund av sådant. Men gränser kan man inte heller bara rita upp och säga "Nu gör vi så här, va?" Man tillsatte sålunda en kunglig och en antagligen presidentlig gränsrevideringskommission, som så småningom nedkom med ett förslag, varom De Höga Fördragsslutande Parterna (på vanligt språk Finland och Sverige) kunde enas.

Villkoren var att

- Ingetdera landet skulle förlora eller vinna i areal
- Den ominösa fyren skulle hamna på finländskt/åländskt territorium
- Gränsens skärningspunkter med strandlinjen skulle vara oförändrade (har betydelse för fiskevatten)

Resultatet blev så här:

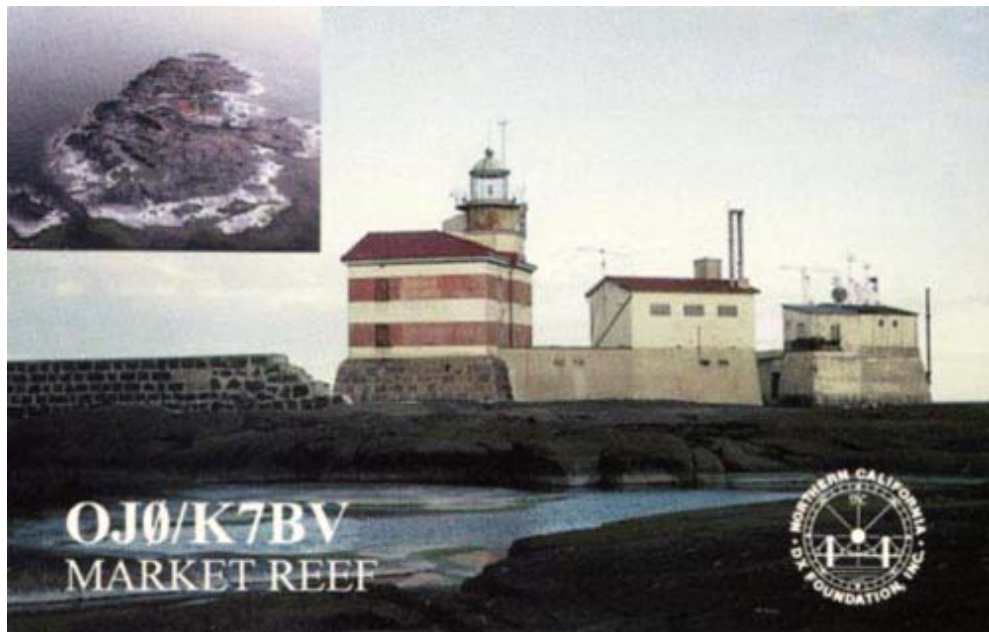
Vinkeln norr om fyrbyggnaderna är en mur för att skydda dem mot packis

Tro det eller inte, det här är inget skämt. Det är resultatet av många års arbete av två länders gränsrevideringssakkunniga och trädde i kraft 1985-08-01, så håll dig för skratt!

Men vad trevligt - för oss sändareamatörer - att vi har ett så eftersökt DX-prefix på så nära håll. Med avståndet ca 30 mil borde det vara enkelt att få QSO på 3,5 eller 7 MHz. Det gällde bara att välja rätt tidpunkt. Jag lyckades också köra OH0J sent på Valborgsmässafton. Kvällen innan hade jag hört dom på 7 MHz CW men det var ett massivt tryck från andra hams som var starkare. Men nu efter Valborgsmässosfirandet när XYL hade knoppat in och det var i början av natten så lyssnade jag på 3,5 MHz och där på 3,511 fanns OH0J med operatören OH2PM/Pertti. Det var som den härligaste musik i högtalarna. "QRZ de OH0J" På mitt andra anrop så svarade han lika ljuvligt med min signal "SM5AQI 599". Vi hann också med några korta kommentarer om att det fanns en radioklubb i Mariehamn som tydligen jobbade för verksamheten på Märket och också administrerade signalen OH0J.

För mig var OH0J ett nytt DX-land och nu väntar jag på ett QSL-kort från QSL-managern OH0RJ. Han har adress Mariehamn på Åland och därifrån har jag aldrig fått något QSL kort. Får se om jag har bättre tur den här gången och får ett QSL-kort från Märkets fyr som bekräftelse på vårt QSO. Ett kort som passar väl in i DXCC-samlingen och också i samlingarna över körda IOTA och Lighthouse. I avvaktan på att rätt QSL-kort når fram så visas här ett kort från OJ0/K7BV/Dennis som företog en DXpedition till Märket några år tidigare. Inte första gången han är ute och reser. Vad sägs om följande DXpeditioner och vilket trevligt resällskap K7BV/Dennis har i XYL/Lieska. Bilden med dem är dock inte tagen ute på Market Reef.

1999	OJ0J/K7BV	Market Reef
2000	SV9/K7BV	Crete
2000	4W/K7BV	East Timor
2001	PV0F	Fenando de Norena
2002	PW0T	Trinidad
2004	VP5/K7BV	Turks and Aicos Island

HISTORISKA RADIO ÅR

1883	Edison visar att ström kunde passera mellan en glödtråd och en anod i en vakuum.
1886	Hertz visade att elektromagnetiska vågor kunde passera genom rymden.
1895	I Italien lyckades Marconi sända och motta radiosignaler.
1901	Första överföringen av radiosignaler mellan England och Kanada, från Poldhu i Cornwall till Signal Hill på Newfoundland. Signalen SSS
1904	Fleming uppfann rördiod detektorn.
1906	Lee de Forest uppfann trioden. Den sk. Audion.
1912	705 räddas från Titanic och visar att radio på fartyg är oumbärlig
1915	Första radiotelefoni förbindelse uppnås mellan USA och Paris.
1920	Första reguljära rundradio sändningar börjar i England och USA. I Sverige fanns endast experiment med rundradio på gång.
1921	Horn-högtalare uppfanns.
1922	E.H.Armstrong demonstrerar superheterodynmoduleringen.
1925	De första massproducerade vakuumrör med glödtrådar gör det möjligt att tillverka all- elektriska mottagare.
1926	Dynamiska högtalare börja tillverkas.
1926	Luftskeppet Norge sänder från nordpolen.
1929	Skärmgaller röret uppfanns. Strax därefter kom den första pentoden.
1935	FM systemet demonstreras av E.H.Armstrong i New York.
1936	Första reguljära TV-sändningarna börjar från Crystal Palace i London. 405 linjesystemet.
1937	Tv- sändningar börjar i New York och i Tyskland.
1938	TV-sändningar från Berlin Olympic Games.
1939	FM rundradiosändningar börjar i England och USA.
1940	Radar experiment mot flyganfall lyckas i England.

Vem åtar sig att skriva fortsättningen???

73's de Derek/SM5RN

CW är QUL

För den som har bredband och är intresserad av CW så är den här länken jättekul!!!

http://www.kkn.net/~n6tv/Text_vs_Morse_Leno_2005_05_13.wmv

73's de Göran / SM5AWU

Trevlig sommar

önskar redaktionen Derek/SM5RN o Lennart/SM5AQI samt Christopher/SM5YLG som ser till att allt kommer in på hemsidan.